

ΘΕΑΤΡΟΝ

Δημοτικὸν Θέατρον — Θίασος Θ. Οικονόμου — Ἀλυσίδες, δράμα εἰς πράξεις τρεῖς ὑπὸ Δ. Ταγκοπούλου. — Αἱ παρατάσεις τοῦ Βασιλικῶ

Ο κ. Θωμᾶς Οικονόμου, μετὰ τὴν ἀποχώρησίν του ἀπὸ τὸ Βασιλικόν, ὅπου ἡ δραῖσις του ὑπῆρξεν ὁμολογουμένως ἐπαινετὴ, εἶχε πολλὰς, καὶ περιέργους περιπετείας. Θὰ τὰς ἔλεγα ἀποτυχίας, ἐὰν δὲν ἐφοβούμην μὴν εἰποῦν ὅτι μέμφομαι τὸν συμπαθῆ σκηνοθέτην, ἐνῶ ἀπλῶς μέμφομαι τὴν τύχην του. Ἡ τύχη αὐτῆ, φαίνεται, τὸν κατεδίωξε καὶ εἰς τὴν τελευταίαν του ἐπιχείρησιν. Ἀνέλαβε τὴν ἐκμετάλλευσιν ἑνὸς μικροῦ χειμερινοῦ θεάτρου, τὸ ὁποῖον ἐκτίσθη

εἰς τὴν ὁδὸν Προαστείου καὶ Πανεπιστημίου. Πρὸς τοῦτο κατήρτισε θίασον καὶ ἤρχισε γυμνάσια καὶ ρεκλάμας εἰς τὰς ἐφημερίδας. Τὸ νέον θέατρον ἔπρεπε νὰ ἐγκαινιασθῆ τὸν Νοέμβριον πλησιάζει ὁμως νὰ μεσοκοπήσῃ ὁ Δεκέμβριος καὶ ἀκόμη μένει κλειστόν... Φαίνεται, ὅτι τὸ κτίριον παρουσίασε πολλὰς ἐλλείψεις καὶ ἐνέπνευσεν ὀψίμους φόβους καταρρεύσεως. Διὰ τὴν στερεωθῆ, ἔπρεπε νὰ περάσῃ πολὺς ἀκόμη καιρὸς. Ἀνυπομονῶν δὲ ὁ κ. Οικονόμου νὰ ἐμφανισθῆ καὶ ὡς χειμερινὸς θιασάρχης, ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ μίαν μοναδικὴν παράστασιν, εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον, τοῦ νέου ἔργου, μὲ τὸ ὁποῖον ἀκριβῶς ἐπρόκειτο νὰ ἐγκαινιασθῆ τὸ ἀντὶ τῆς θεατρικῆς τῆς ὁδοῦ Προαστείου.

Τὸ ἔργον αὐτό, ἐπὶ ἡμέρας διαφημιζόμενον εἰς τὸν τύπον, ἦτο οἱ «Ἀλυσίδες», πολιτικοκοινωνικὸν δράμα νέου καὶ ἀγνώστου συγγραφέως, ὀνομαζομένου Λογγάρη. Εἶχε κινηθῆ κάποια περιέργεια, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ἀφ' ἑνὸς τοῦ νεωτεριστικῶ γούστου τοῦ κ. Οικονόμου, ἀφ' ἑτέρου δὲ κάποιου ἀποσπάσματος τοῦ ἔργου, δημοσιευθέντος μετὰ πολλῶν ἐπαίνων εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν». Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι τὸ ἀπόσπασμα, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, δὲν ἔλεγε καὶ σπουδαῖα πράγματα. Πολλὰς «ἀλήθειες» μέσα, καὶ πολλὰς «ζωὰς» καὶ πολλὰς «ιδέας», ἀπὸ τὰ φαντακτερά λόγια τοῦ μεταχειρίζονται οἱ νέοι συγγραφεῖς ὁσάκις θέλουν νὰ μᾶς πείσουν ὅτι γράφουν ἔργα «μεγάλα». Ἄλλ' ἀπὸ ἑν ἀπόσπασμα ἢ ἀπὸ δύο, δὲν κρίνεται ὀλόκληρον δράμα, καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι κάπως διὰ τὰ περιφρονημένα αὐτὰ πράγματα, ἐπερίμεναν τὴν πρώτην παράστασιν διὰ νὰ γνωρίσουν καλλίτερα τὸν νέον καὶ ἀγνωστον συγγραφέα. Ὅταν ἔξαφνα... τὸ νοῆμον κοινὸν καὶ ἡ γενναία φρουρὰ πληροφοροῦνται ἐπισήμως καὶ ὀριστικῶς, ὅτι ὁ κ. Λογγάρης, ὁ νέος ἀστὴρ τοῦ κ. Οικονόμου, ἦτο ἀπλοῦστατα ὁ παλαιὸς μας φίλος κ. Δ. Ταγκοπούλος διευθυντὴς τοῦ «Νουμά» καὶ συγγραφεῖς ἑτέρων δύο δραματικῶν ἔργων, μήτιώ πατησάντων τὰς σανίδας τῆς σκηνῆς...

Ἡ ἀποκάλυψις αὐτὴ ὄχι μόνον ἐπροξένησε κάποιαν ἀπογοήτευσιν, ἀλλ' ἔδωκεν ἀφορμὴν καὶ εἰς πολλὰς ἀπαισίας φήμας. Ὅτι δηλαδὴ τὸ θέατρον τοῦ κ. Οικονόμου θὰ ἦτο τὸ ἐπίσημον θέατρον τῶν «μαλλιαρῶν», ὑποστηριζόμενον ὑπ' αὐτῶν καὶ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς... Εὐτυχῶς αἱ φῆμαι αὐταὶ διεψεύσθησαν, ἐγνώσθη δὲ ὅτι ὁ κ. Οικονόμου ἐγκαινιάζει τὰς ἐργασίας του μὲ τὸ δράμα τοῦ κ. Ταγκοπούλου ἐξ ἀπλῆς πρὸς αὐτὸ ἐκτιμήσεως, χωρὶς διόλου νὰ εἶνε ἄλυσοδεμένος. Ἐξ ἄλλου ὁ κ. Ταγκοπούλος ἔσπευσε νὰ δηλώσῃ ὅτι μετεχειρίσθη ψευδώνυμον, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ποφύγῃ τὰς προκαταβολικὰς κριτικὰς τῶν ἐναντίων του προκατελιημένων. Καὶ ὑπὸ τούτους ὄρους αὐτοῦς, — δυσμενεῖς πάντοτε, — τὸ δράμα ἐδόθη ἕνα βράδυ εἰς τὸ παγετῶδες Δημοτικόν, ἐνώπιον ὀλιγαριθμίου ἀκροατηρίου, τὴν πλειονοψηφίαν τοῦ ὁποῖου ἀπετέλουν γηραιοὶ καὶ νεαροὶ μαλλιανοί, θορυβωδέστατοι.

Δὲν εἰμποροῦμεν νὰ εἰπώμεν ὅτι ὁ κ. Οικονόμου ἐκέρδισε τίποτε ἀπὸ αὐτὴν τὴν παράστασιν. Πρῶτον ἀπέδειξεν, ὅτι τὸ φημισμένον του γούστο δὲν εἶνε καὶ τόσον ἀξίον τῆς φήμης του, διὰ τῆς παραδοχῆς καὶ προτιμήσεως ἑνὸς δράματος, τὸ ὁποῖον κάθε ἄλλο εἶνε παρὰ δράμα, ἑνὸς ἔργου ἑλληνικοῦ, τὸ ὁποῖον κάθε ἄλλο εἶνε παρὰ ἑλληνικόν. Τὰ φαντακτερά λόγια, διὰ τὰ ὁποῖα ἐλέγαμεν παραπάνω, φαίνεται ὅτι «ἐπλάνεψαν» καὶ τὸν κ. Οικονόμου. Καὶ ἐξέλαβεν ὡς σοβαρὰν καὶ πρωτότυπον σύνθεσιν μίαν ἀσθενῆ ἀπήχησιν τοῦ Ἰψεν, ἕνα κυκεῶνα νορβηγῶν intellectuels, μετῆμφισμένων ἀτέχνως καὶ ἀδεξιῶς εἰς Ρωμηοῦς... μαλλιαρῶς. Δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ἡ σύνθεσις τοῦ κ. Ταγκοπούλου παρουσιάζει εἰς ἕνα-δύο μέρη κάποιαν ἀπόπειραν δραματοποιήσεως. Εἶνε στιγμιαίη δηλαδὴ πού τὸ ἔργον πλησιάζει νὰ γίνῃ δράμα. Ἀλλὰ δὲν τὸ κατορθώνει ποτέ. Καὶ τὸ σύνολον, ἀντὶ οἰασθῆποτε συγ-

κινήσεως, προξενεί νύσταν. Ἐγὼ τουλάχιστον ἐξομολογοῦμαι ὅτι ἐνύσταξα. Τώρα οἱ κριτικοὶ τοῦ «Νουμᾶ» θὰ μοῦ ζητήσουν ἀναλύσεις καὶ συλλογισμούς, θὰ πατήσουν πάλιν νὰ τοὺς ἐξηγήσω πῶς καὶ διατί ἐνύσταξα, διὰ νὰ πείσω, λέγει, καὶ τοὺς ἀναγνώστας ὅτι δὲν πταίω ἐγὼ ἀλλὰ τὸ ἔργον. Ὅλα αὐτὰ τὰ θεωρῶ περιττά. Καὶ χάριν τοῦ φίλου Ταγκοπούλου, τοῦ ὁποίου σέβομαι τὴν ἐργασίαν, θὰ ἐπροτιμοῦσα νὰ πιστευθῆ ἀπὸ ὅλους, ὅτι διὰ τὴν νύσταν μου δὲν πταίει τὸ δράμα ποσῶς.

Ἄλλὰ καὶ ὑπὸ ἔποψιν καταρτισμοῦ καὶ ἐκγυμνάσεως θιάσου, πάλιν νομίζω ὅτι ὁ κ. Οἰκονόμου δὲν ἐβγήκε καὶ πολὺ ἀσπροπρόσωπος. Κοινὸς ὁ θιάσος καὶ στοιχειωδῶς γυμνασμένος. Ὁ κ. Οἰκονόμου ἐκηρύχθη ἐσχάτως ἐναντίον τῶν «ἀστέρων» καὶ ὑπὲρ τοῦ «συνόλου», κατὰ τὴν παλαιὰν θεωρίαν τοῦ Ἄντουάν. Καὶ ναὶ μὲν ὁ θιάσος του δὲν εἶχε κανένα ἀστέρα, ἀλλὰ δυστυχῶς οὔτε ἁρμονικὸν καλλιτεχνικὸν σύνολον παρουσίαζε. Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι ὑπὸ τοὺς ὄρους αὐτούς, ὅσον καλὰ καὶ ἂν στηριχθῆ ἀπὸ τοὺς μηχανικοὺς τὸ θεατρᾶκι τῆς ὁδοῦ Προαστείου, πάλιν κινδυνεύει νὰ πέσῃ. Ἐχει ἐναντίον του τὸν ἀντιθεατρικὸν ἀθηναϊκὸν χειμῶνα καὶ διὰ νάντιδράση τοῦ χρειάζεται πολὺ καλὸς θιάσος καὶ πάρα πολὺ ἐκλεκτὰ ἔργα.